

ВІДГУК

на дисертаційну роботу Дробот Марини Вікторівни на тему:
«Терапія телят за неспецифічної бронхопневмонії та її профілактика з використанням біогенних елементів ехінацеї пурпурової», представленій до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук за спеціальністю 16.00.01-діагностика і терапія тварин

Актуальність обраної теми. Хвороби органів дихання широко розповсюджені серед тварин усіх видів і вікових груп, але найчастіше вони діагностуються в молодих, виснажених і старих тварин. Ці хвороби призводять до значних економічних збитків у галузі тваринництва, зумовлених загибеллю тварин, недоотриманням продукції від хворих чи перехворілих тварин тощо. Саме тому сьогодні особливо актуальними є розроблення та введення у практику нових високоефективних і економічно вигідних схем профілактики неспецифічної бронхопневмонії та лікування телят за цієї патології. У зв'язку з цим, тема дисертаційної роботи Дробот Марини Вікторівни є актуальною.

Робота виконана на достатній кількості підібраних за аналогами дослідних і контрольних тварин. Авторка у своїй роботі використала достатню кількість клінічних обстежень, застосувала сучасне лабораторне обладнання для визначення морфологічних і біохімічних показників крові, а також провела додаткові мікробіологічні дослідження витікань з носа та виготовлення нового препарату з використанням сполук біогенних елементів та рослинних імуномодуляторів. Всі дослідження проведені на високому рівні, методично грамотно, весь цифровий матеріал оброблений статистично. Висновки та пропозиції виробництву сформульовано на основі одержаних результатів та повністю відображають власні дослідження.

Наукова новизна та достовірність одержаних результатів полягає в тому, що автор розробив новий препарат Кальфмін на основі комплексу біогенних макро- та мікроелементів (Купрум, Йод, Аргентум, Кобальт) і ехінацеї пурпурової. Вперше представлено науково-теоретичне обґрунтування і практичне застосування методів індивідуальної і групової терапії та профілактики неспецифічної бронхопневмонії телят з використанням аерозольних обробок їх із застосуванням біогенних наноаквахелатів та ехінацеї пурпурової, що містяться в складі розробленого препарату Кальфмін, в умовах ведення молочного скотарства на сучасному високотехнологічному підприємстві.

Розроблено і апробовано методику застосування препарату Кальфмін для лікування та профілактики неспецифічної бронхопневмонії телят.

Доведено, що використання сполук наноаквахелатів і ехінацеї пурпурової для терапії телят за неспецифічної бронхопневмонії сприяє корекції клітинних і гуморальних факторів захисту їх організму, що значно скорочує термін перебігу хвороби, запобігає виникненню рецидивів, підвищує ефективність лікування тварин.

Наукову новизну одержаних результатів підтверджено патентом на винахід за № 101574 від 10.04.2013 р. «Композиційний препарат для терапії,

аерозолетерапії та аерозолепрофілактики неспецифічної бронхопневмонії у телят».

Матеріали дисертації впроваджено в тваринницьких підприємствах Хмельницької області та використовуються у навчальному процесі на факультетах ветеринарної медицини вищих навчальних закладів України.

Аналіз дисертаційної роботи. Дисертаційна робота складається зі вступу, огляду літератури, обґрунтування вибору напрямів досліджень, матеріалів та методів, результатів досліджень, аналізу та узагальнення результатів досліджень, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, що нараховує 189 найменувань, зокрема 42 латиницею. Загальний обсяг дисертації становить 162 сторінки. Роботу ілюстровано 4 рисунками та 22 таблицями.

Загальна характеристика роботи. Дисертація містить усі розділи, передбачені Порядком присудження наукових ступенів ДАК МОН України. У вступі детально викладені мета і завдання роботи, наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача, апробація результатів роботи, основні положення дисертації та показані методи вирішення поставленої проблеми.

Розділ «Огляд літератури» включає п'ять підрозділів, у яких авторка приводить і узагальнює дані вітчизняної та іноземної літератури.

Описано поширення, етіологію та перебіг неспецифічної бронхопневмонії в тварин, діагностику, патогенез та симптоми цього захворювання. Розглянуто основні принципи лікування та профілактики бронхопневмонії телят, а також застосування біологічно активних речовин та імуномодуляторів для профілактики неспецифічної бронхопневмонії і терапії за цієї патології. У кінці даного розділу авторка приводить узагальнення та обґрунтування вибору напрямів власних досліджень.

Розділ «Вибір напрямів досліджень, матеріали та методи досліджень» містить напрями, схему, матеріал та методи досліджень. Виробничі дослідження за темою дисертаційної роботи проведені на достатній кількості експериментального матеріалу. Використані методи досліджень проводились на сучасному обладнанні та високому науковому й методичному рівнях, відповідають меті та завданням роботи.

Розділ «Результати досліджень» містить п'ять підрозділів. Матеріали, викладені в цьому розділі, стосуються результатів диспансерного обстеження поголів'я тварин господарства. На основі клінічного дослідження, аналізу складу кормів і визначення лабораторних показників крові встановлено поширеність, основні причини і стан захворюваності телят. Поряд з цим, проведено мікробіологічні дослідження і виготовлення препарату з використанням сполук біогенних елементів та рослинних імуномодуляторів та здійснено відпрацьовування методик його застосування. Проведено формування дослідних груп тварин і виявлено ризики виникнення бронхопневмонії в телят у господарстві та проаналізовано доцільність застосування методів індивідуальної терапії, що використовуються в разі виникнення хвороби для подальших наукових досліджень. Дослідження походились в 4 етапи.

На *першому етапі* проведення досліджень було відпрацьовано методику виготовлення і застосування композиційного препарату Кальфмін.

На *другому етапі* - вивчали перебіг неспецифічної бронхопневмонії телят і ефективність індивідуального лікування тварин з використанням сполук наноаквахелатів і ехінацеї пурпурової.

На *третьому етапі* досліджень визначали ефективність наноаквахелатів і ехінацеї пурпурової під час групової терапії телят аерозольним методом за неспецифічної бронхопневмонії.

На *четвертому етапі* проведення досліджень вивчали ефективність наноаквахелатів (препарат Кальфмін) і ехінацеї пурпурової, для профілактики неспецифічної бронхопневмонії телят, що мали ризики до захворювання.

У розділі «Обговорення результатів власних досліджень» проведено глибокий, всебічний аналіз і обговорення одержаних результатів та порівняння їх з даними сучасної наукової літератури. Цей розділ написаний лаконічно і професійно та характеризує дисертантку як підготовленого й ерудованого науковця.

Висновки дисертації ґрунтуються на результатах експериментальних досліджень, містять цифровий матеріал. Практичні пропозиції (розділ «Пропозиції виробництву») є логічним завершенням дисертації та напрямками використання у практиці.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Зміст проведених здобувачем наукових досліджень відповідає паспорту спеціальності 16.00.01-діагностика і терапія тварин. Робота виконана на належному рівні та відповідає пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів» (постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року, № 567).

Повнота викладення основних положень дисертації в опублікованих працях. Основний зміст дисертації опубліковано в 10 наукових працях, з яких 5 статей у наукових фахових виданнях, 1 патент України на винахід, 4 тези наукових доповідей.

Зауваження та запитання, які виникли при аналізі дисертаційної роботи.

Зауваження

1. В розділі «Вибір напрямів досліджень ...» визначення гематологічних показників проводили загальноприйнятими методами, а не ручними.
2. Бронхопневмонію телят діагностують перш за все за допомогою аускультатії легень.
3. Що значить вислів «сучасне високотехнологічне підприємство з виробництва молока»?
4. Виявлено стилістичні і орфографічні помилки та невдалі вислови на с. 45, 63, 121, 124, 143 тощо
5. Необхідно вживати вислів «напрями», а не «напрямки».

Запитання

1. Що ви вкладаєте в поняття неспецифічна бронхопневмонія телят?
2. Обґрунтуйте чому до складу комплексного препарату увійшли Купрум, Йод, Аргентум, Кобальт і ехінацея пурпурова?
3. Чи визначали вміст есенціальних мінеральних елементів у кормах для телят?

4. Як визначали дію біогенних макро- та мікроелементів на виділену мікрофлору?
5. Яке значення має визначення вмісту гемоглобіну в телят за бронхопневмонії?
6. Які найважливіші відмінності неспецифічної і специфічної бронхопневмонії телят?

Заключення

Таким чином, дисертаційна робота Дробот Марини Вікторівни «Терапія телят за неспецифічної бронхопневмонії та її профілактика з використанням біогенних елементів і ехінацеї пурпурової» є завершеною науковою працею і виконана авторкою на високому методичному рівні за достатнього об'єму матеріалу, має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність, написана грамотно, доступною мовою. Отримані результати є достовірними, на основі яких логічно сформульовано і обґрунтовано висновки та закінчення. Автореферат відповідає змісту дисертації.

Вважаємо, що дисертаційна робота Дробот Марини Вікторівни відповідає вимогам пункту 11 «Порядок присудження наукових ступенів» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року, № 567. Отримані результати досліджень є важливими для науки та практики ветеринарної медицини, а їх автор заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата ветеринарних наук за спеціальністю 16.00.01 «Діагностика і терапія тварин».

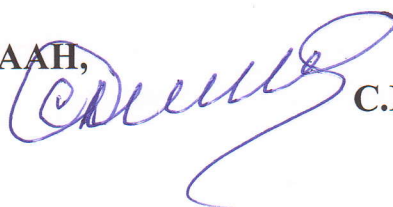
Офіційний опонент

заступник начальника відділу з питань

ветеринарної медицини апарату

Президії НААН, член-кореспондент НААН,

доктор ветеринарних наук, доцент

С.П. Долецький

Підпис С.П. Долецького засвідчую

Заступник начальника з питань аспірантури

відділу наукових кадрів та аспірантури апарату

Президії НААН

С.В. Яценко